

U S N E S E N Í

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Kateřiny Čuhelové a soudců Mgr. Ivy Krejčířové a JUDr. Michala Ryšky v právní věci žalobců a) **N. K.**, nar. XXXX, bytem XXXX, XXXX, b) **P. K.**, nar. XXXX, bytem XXXX, XXXX, proti žalovanému **VLTAVA-LABE-PRESS, a.s.**, IČ 61860981, sídlem České Budějovice, nám. Přemysla Otakara II 8/5, o ochranu osobnosti, o návrhu na nařízení předběžného opatření, o odvolání žalobců proti usnesení Městského soudu v Brně ze dne 9.9.2015, č.j. 33 C 182/2015-24,

t a k t o :

- I. Usnesení soudu prvního stupně **se** v I. výroku **potvrzuje**.
- II. Usnesení soudu prvního stupně **se** ve II. výroku **ruší**.

O d ů v o d n ě n í :

V záhlaví označeným usnesením soud prvního stupně zamítl návrh na nařízení předběžného opatření, kterým by uložil žalovanému do doby pravomocného rozhodnutí o žalobě na ochranu osobnosti povinnost zdržet [se]: a) zveřejňování článku zveřejněného na internetovém odkazu http://brnensky.denik.cz/cerna_kronika/soud_penize_podvod_kubicek_brn.html, b) zveřejňování všech osobních fotografií obou navrhovatelů, c) zveřejňování všech odkazů na jména navrhovatelů, na internetovém portálu Brněnský deník, a kterým by shora uvedenou povinnost uložil i redakci Brněnský deník, Milady Horákové 9, 602 00 (I. výrok). Současně rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (II. výrok).

Proti tomuto usnesení podali žalobci odvolání, v němž namítli, že při rozhodování o návrhu na vydání předběžného opatření je třeba mít na zřeteli, že základním smyslem předběžného opatření je ochrana toho, kdo o jeho vydání žádá, a zásada, že není přípustné, aby návrhovač již předběžným opatřením dosáhl toho, čeho lze dosáhnout až rozhodnutím ve věci samé, neplatí bez výjimky, neboť v praxi dochází k situacím, kdy ochrany zájmů účastníků nelze dosáhnout jiným způsobem. Žalobci osvědčili naléhavost svého zájmu i újmu, která jim jednáním žalovaného vzniká, neboť čestné prohlášení realitní makléřky RK Fico je způsobilým důkazním prostředkem. Není pravdou, že by nečinili žádné kroky k provozovateli internetových vyhledávačů, ale vyjádřením společnosti Seznam cz, a.s. jim bylo sděleno, že to technicky není možné. Ve vztahu k provozovatelům internetových vyhledávačů nepostupovali „v odkazu na rozsudek ESD“, protože jim jednak nebyl znám, jednak je internetových vyhledávačů „spousta“ (Google, Seznam, Centrum, Atlas aj.), kdy minimálně tyto vyhledávače na článek odkazují. Aplikace daného rozsudku je tedy v tomto kontextu více než sporná, ne-li neaplikovatelná. Z celého odůvodnění napadeného usnesení získali žalobci „dojem“, že když předmětný dehonestující článek je na internetu zveřejňován osm let a žalobci to přežili, tak přežijí dalších deset, dvacet nebo třicet let. Navrhli proto změnu napadeného rozhodnutí nařízením požadovaného předběžného opatření.

Odvolání nebylo žalovanému doručováno a ten se k němu nevyjádřil.

Krajský soud v Brně jako soud odvolací (§ 10 o.s.ř.) po zjištění, že odvolání bylo podáno k tomu oprávněnými subjekty (§ 201 o.s.ř.), směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je přípustné (§ 201, § 202 o.s.ř.), bylo podáno včas (§ 204 odst. 1 o.s.ř.), v souladu s ustanovením §§ 212 a 212a odst. 1 o.s.ř. přezkoumal v celém rozsahu rozhodnutí soudu prvního stupně a řízení mu předcházející, bez nařízení jednání [§ 214 odst. 2 písm. c) o.s.ř.] i nad rámec odvolacích námitek, a poté dospěl k závěru, že odvolání je nutno upřít jakoukoli důvodnost.

Z obsahu spisu odvolací soud zjistil, že žalobou na ochranu osobnosti podanou dne 31.8.2015 se žalobci na žalovaném domáhají téhož, čeho se domáhají předmětným návrhem na nařízení předběžného opatření. Jde již o druhý návrh na nařízení požadovaného předběžného opatření, když první návrh byl s poukazem na nesložení jistoty postupem dle § 75b odst. 2 o.s.ř. odmítnut usnesením soudu prvního stupně č.j. 33 C 182/2015-11 ze dne 2.9.2015, proti kterému se žalobci vzdali práva na odvolání, složili jistotu a dne 7.9.2015 podali v rámci vedeného řízení o ochranu osobnosti nový návrh na nařízení předběžného opatření. Ten v podstatném odůvodnili stejně jako žalobu, tj. uvedli zejména, že byli obžalováni z úvěrového podvodu, věc byla projednána Krajským soudem v Brně pod sp. zn. 10 T 2/2007 a oba žalobci byli zproštěni obžaloby. Zprošťující rozsudek byl potvrzen Vrchním soudem v Olomouci. Žalovaný jako vydavatel Brněnského deníku dne 24.7.2007 zveřejnil v tisku i na předmětné internetové stránce zprávu ze soudního procesu, v rámci které zveřejnil celá jména žalobců a jejich fotografie ve spojení s podvodem, který nespáchali. Tato tisková zpráva je na internetových stránkách žalovaného stále a zobrazuje se ve všech internetových vyhledávačích při zadání jména některého z žalobců. Žalobci opakovaně žádali žalovaného, aby článek ze svých internetových stránek odstranil, neboť je dehonestuje a jsou jím poškozováni při podnikatelské činnosti v případě žalobce b) a při ucházení se o zaměstnání v případě žalobce a). Zdůraznili, že od předmětné kauzy uplynulo osm let a oba byli zproštěni

obžaloby. Článek objevili až počátkem roku 2015, kdy byl žalobci b) odmítnut pronájem nebytových prostor s odkazem na předmětné webové stránky s tím, že je podvodník. S obdobným jednáním se opakovaně setkal i žalobce a). Přes přísliby žalovaného však k odstranění článku z internetových stránek nedošlo a je tak třeba zatímně upravit poměry účastníků předběžným opatřením.

Soud prvního stupně o návrhu rozhodl napadeným usnesením, v jehož odůvodnění zejména uvedl, že žalobci nedoložili, že by požádali o odstranění z vyhledávání na základě evropských předpisů o ochraně údajů (rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie C-131/12 ze dne 13.5.2014) a potřeba zatímní úpravy poměrů účastníků nemůže vyplývat ze skutečnosti, že se žalobci domáhají zákazu zveřejňování předmětného článku po osmi letech od jeho zveřejnění, kdy lze jen těžko uvěřit, že se o jeho publikaci dozvěděli až na počátku roku 2015. Potřeba zatímní úpravy poměrů účastníků nevyplývá ani z předloženého čestného prohlášení o tom, že budoucí prodávající odstoupil od smlouvy s výslovným odkazem na předmětný článek, neboť jako budoucí kupující vystupuje společnost Financial Rescue s.r.o., tj. společnost, v níž dle výpisu z obchodního rejstříku nemá ani jeden z žalobců majetkovou či personální účast. Žalobci tak neprokázali ani naléhavost potřeby zatímní úpravy poměrů účastníků, ani neosvědčili jimi tvrzenou újmu. Dále uvedl, že pokud jde o povinnost zdržet se zveřejňování všech osobních fotografií žalobců a všech odkazů na jejich jména na internetovém portálu Brněnský deník, nebylo možno takovému návrhu vyhovět i z důvodu naprosté nepřiměřenosti, neboť uplatněný zdržovací nárok je v této části pojat tak široce, že by žalovanému znemožnil poskytovat o navrhovatelích i takové informace, které nejsou způsobitelné zasáhnout do osobnostních práv žalobců, a ve svém důsledku by znamenal absolutní zákaz sdělovat informace související s žalobci. Vzhledem k tomu, že nevyhověl návrhu na uložení povinnosti žalovanému, nemohl vyhovět ani návrhu na uložení povinnosti jeho redakci Brněnský deník.

Dle § 102 odst. 1 o.s.ř. je-li třeba po zahájení řízení zatímně upravit poměry účastníků nebo je-li po zahájení řízení obava, že by výkon rozhodnutí v řízení posléze vydaného mohl být ohrožen, může soud nařídit předběžné opatření. Dle § 102 odst. 3 věty druhé o.s.ř. ustanovení § 75, 75a, 75b, 75c, 76, 76c, 76d, 76e, 76f, 76g, § 77 odst. 1 písm. b) až d), § 77 odst. 2, § 77a a § 78 odst. 3 se použijí obdobně.

Dle § 75c odst. 1 o.s.ř. nepostupoval-li podle § 75a nebo podle § 75b odst. 2, předseda senátu nařídí usnesením předběžné opatření, jestliže bude prokázáno, že je třeba, aby byly zatímně upraveny poměry účastníků, nebo že je tu obava, že by výkon soudního rozhodnutí byl ohrožen, a jestliže budou alespoň osvědčeny skutečnosti, které jsou rozhodující pro uložení povinnosti předběžným opatřením.

Dle § 75c odst. 4 o.s.ř. pro předběžné opatření je rozhodující stav v době vyhlášení (vydání) usnesení soudu prvního stupně.

Z nálezové judikatury Ústavního soudu (např. nálezy sp. zn. II. ÚS 221/98 ze dne 10.11.1999 či sp. zn. IV. ÚS 189/01 ze dne 21.11.2001) vyplývá, že smyslem předběžného opatření je zatímní úprava poměrů účastníků (nikoli s konečnou platností), přičemž musí být poskytnuta ochrana jak tomu, kdo o vydání předběžného opatření žádá, tak v rámci ústavních pravidel i tomu, vůči komu předběžné opatření směřuje (čl. 90 Ústavy ČR). Ochrana toho,

proti komu má navrhované předběžné opatření směřovat, však nemůže dosáhnout takové intenzity, aby prakticky znemožnila ochranu oprávněných zájmů druhé strany. Jedná se přitom o opatření dočasná, jejichž trvání je omezeno, která také mohou být k návrhu zrušena, předběžným opatřením není prejudikován konečný výsledek sporu, avšak zajišťuje se jím, aby konečné rozhodnutí mohlo mít vůbec reálný význam.

Právo na ochranu soukromí je nedílnou součástí osobnostních práv, chráněných v zákonné rovině do 31.12.2013 v § 11 a násl. zák. č. 40/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů („obč. zák.“), a od 1.1.2014 v § 81 a násl. zák. č. 89/2012 Sb („o.z.“).

Odvolací soud respektuje, že otázky vlivu faktoru času a změny poměrů mohou být z hlediska úrovně ochrany práva na soukromí při kolizi se svobodou projevu a právem na informace velmi relevantní a v důsledku těchto okolností se může stát neoprávněným zásahem do osobnostních práv i zveřejnění či další zpřístupňování údajů, které původně byly či mohly být zveřejněny oprávněně. Danou skutečnost reflektovala již dříve i místní doktrína práva na ochranu osobnosti s poukazem na některé případy ze zahraniční soudní praxe [rozhodnutí Oberlandesgericht Frankfurt/M. z 11.9.1986 – 6 U 171/85 či rozhodnutí Melvin v. Reid (1931) 297 P. 91, 93 – blíže viz Knap, K. a kol: Ochrana osobnosti podle občanského práva. 4. podstatně přepracované a doplněné vydání. Praha: Linde Praha, a.s. 2004, s. 298-299 a 335-336]. V rámci evropského právního kontextu bylo aktuálně v obdobném duchu argumentováno i v rozsudku Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 13.5.2014, ve věci C 131/12 Google Spain SL a Google Inc. proti Agencia Española de Protección de Datos (AEPD) a Mario Costeja González, v němž Soudní dvůr dovedl neslučitelnost zpracování osobních údajů se Směrnicí 95/46/ES, inter alia, tehdy, nejsou-li tyto údaje aktualizovány nebo jsou uchovávány po dobu delší, než je nezbytně nutné, pokud nejsou uchovávány pro historické, statistické nebo vědecké účely. Tím se Soudní dvůr přihlásil právě ke koncepci práva být zapomenut, resp. protiprávnosti vyplývající z plynutí času, kterou (jak již uvedeno) respektuje i odvolací soud.

Odvolací soud však současně akcentuje, jedná-li se o žalobci uplatněný návrh na nařízení předběžného opatření zdržením se zveřejňování specifikovaných informací o žalobcích, že žalobci zvolili pro tyto účely nepřipadný prostředek své právní ochrany.

Předně totiž platí, že zákonný katalog právních prostředků ochrany osobnosti rozlišoval (§ 13 odst. 1 obč. zák.) a stále rozlišuje (§ 82 odst. 1 o.z.) mezi nároky zdržovacími, v rámci kterých se lze domáhat upuštění od neoprávněných zásahů do práva na ochranu osobnosti, a nároky odstraňovacími, v rámci kterých se lze domáhat odstranění následků těchto zásahů. Přesné podřazení nároků žalobců z hlediska přechodného ustanovení § 3028 odst. 2 o.z. pod režim nového (věta první) či původního (věta druhá) občanského zákoníku může být při protiprávnosti odvíjené od plynutí času diskutabilní a komplikované vzhledem k obtížnosti stanovení okamžiku vzniku protiprávnosti, dané právě z plynutí času. V každém případě je však takové podřazení pro dané účely irelevantní, neboť předpokladem úspěšného uplatnění zdržovacího (negatorního) nároku byla a je v obou právních režimech shodně skutečnost, že dochází k pokračování v protiprávních zásazích, případně je zde dána reálná hrozba opakování těchto zásahů v budoucnu. Zdržovací nárok není naopak důvodný tehdy, pokud jím žalobci reagují na již uskutečněný zásah do osobnostních práv nemající

pokračování, resp. nemající ani předpoklad jeho reálně možného pokračování (viz i zhodnocení soudní praxe ve věcech ochrany osobnosti dle zák. č. 40/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů, obsažené v Švestka, J. a kol.: Občanský zákoník. Komentář. Svazek I. Praha: Wolters Kluwer, a.s. 2014, s. 315). Skutečnost, že by ze strany žalovaného docházelo k dalšímu (novému) zveřejňování údajů o žalobcích, resp. že by zde byla dána reálná hrozba dalšího (nového) zveřejňování těchto údajů, však žalobci nijak netvrdili ani neosvědčili, když osvědčili toliko to, že ke zveřejnění informací o jejich trestním stíhání došlo již v roce 2007 a tyto informace jsou prostřednictvím internetové sítě nadále veřejně přístupné, neboť nebyly odstraněny, přičemž v důsledku uplynutí času lze tyto informace považovat z hlediska jejich informační hodnoty za obsoletní, resp. toliko poškozující žalobce. Jinými slovy: ke zveřejnění informací o trestním stíhání žalobců došlo pouze v počátku (v roce 2007), od té doby však již k opakujícímu se zveřejňování informací o žalobcích nedochází a situace je dána tak, že jednou již zveřejněné informace jsou nadále veřejně přístupné (což je samozřejmě pojmově rozdílné). K řešení takto nastavené situace tedy obecně nepřichází v úvahu uplatnění žalobci zvoleného nároku zdržovacího, nýbrž nároku jiného, in concreto odstraňovacího, který je určen k řešení typově shodných situací (např. odstranění neoprávněně vystavené podobizny z výkladní skříně, odstranění vývěsky porušující právo na čest, vyřazení knihy z prodeje, stažení reklamních plakátů apod.). Podstatou odstraňovacích nároků je totiž právě odstranění zdroje závadných následků či závadného stavu (srov. shodně Knap, K. a kol.: Ochrana osobnosti podle občanského práva, 4. podstatně přepracované a doplněné vydání. Praha: Linde Praha, a.s., 2004, s. 178). Ostatně právě odstraňovací nárok byl uplatněn také v již zmíněné kauze Google Spain SL a Google Inc., v níž Soudní dvůr dovedl povinnost provozovatele internetového vyhledávače vymazat ze zobrazeného seznamu výsledků odkazy na webové stránky zveřejněné třetími osobami a obsahující neoprávněné informace týkající se dotčené osoby. Za situace, kdy žalobci zvolili pro dané účely nevhodný prostředek právní ochrany a soud je z materiálního hlediska vázán petitum návrhu (rozdíl mezi jednotlivými prostředky právní ochrany není totiž rozdílem ryze formálním, ale věcným), nemůže být návrh na nařízení požadovaného předběžného opatření již jen z tohoto důvodu úspěšný.

Dále pak platí, že dle ustálené soudní praxe není obecně přípustné, aby již předběžným opatřením dosáhl oprávněný toho, čeho lze dosáhnout až pravomocným rozsudkem ve věci samé. Účelem předběžného opatření je totiž zatímní a nikoli definitivní řešení úpravy poměrů (řešení ve svých důsledcích konečné). Je faktem, že typicky v oblasti ochrany osobnosti (např. nepublikované usnesení Krajského soudu v Brně sp. zn. 24 C 61/2007 ze dne 24.8.2007) či ochrany proti nekalé soutěži (rozhodnutí Vrchního soudu v Praze sp. zn. 3 Cmo 1592/94 publikované jako R 46/1996) bývá i při vědomí této obecné zásady speciálně dovozováno, že nelze vyloučit vydání předběžného opatření, směřujícího k zákazu určitého jednání, přičemž rozhodné je zde hledisko zabránění vzniku, popřípadě rozšiřování újmy dotčeného účastníka.

Uplatnění takové výjimky však není v konkrétním případě opodstatněno. Předmětné informace byly žalovanou zveřejněny již v roce 2007, přičemž v tomto roce také došlo ke zproštění žalobců z obžaloby rozsudkem Krajského soudu v Brně sp. zn. 10 T 2/2007 ze dne 22.11.2007 a žalobci dále toliko obecně uvedli, že zprošťující rozsudek byl potvrzen Vrchním soudem v Olomouci bez toho, že by dané tvrzení jakkoli konkretizovali či osvědčili v tom směru, že k pravomocnému zproštění obžaloby došlo u žalobců s nějakým zásadním

časovým odstupem, který by mohl mít vliv na posouzení návrhu z pohledu nezbytné okamžité potřeby zatímní úpravy poměrů účastníků právě z hlediska mnohaletého trvání stavu zveřejnění informací na internetu. Na výše uvedeném časovém odstupu, daném ke dni rozhodnutí soudu prvního stupně (§ 75c odst. 4 ve spojení s § 102 odst. 3 o.s.ř.), objektivně nic nemění pouhé neosvědčené tvrzení žalobců, že článek z roku 2007 objevili až počátkem roku 2015, které se ve shodě se soudem prvního stupně jeví i odvolacímu soudu nevěrohodné. Věrohodnost či nevěrohodnost tohoto tvrzení žalobců je nadto irelevantní, neboť potřebu zatímní úpravy poměrů účastníků je třeba hodnotit vždy objektivně, nikoli subjektivně toliko z pohledu některého z účastníků.

Nutno proto uzavřít, že za situace, kdy informace o trestním stíhání žalobců byly žalovaným zveřejněny zhruba osm let před rozhodným datem (§ 75 c odst. 4 ve spojení s § 102 odst. 3 o.s.ř.) a po tuto dobu byly veřejně přístupné prostřednictvím internetové sítě, není objektivně dána zatímní potřeba okamžité úpravy poměrů účastníků předběžným opatřením (§ 75c odst. 1 ve spojení s § 102 odst. 3 o.s.ř.), a to tím spíše, že žalobci zvolili návrh na nařízení předběžného opatření pro danou situaci naprosto nevhodného typu. Nadto platí rovněž argument soudu prvního stupně o nepřipustnosti požadovaného předběžného opatření v části týkající se paušálního zákazu zveřejňování všech fotografií a odkazů na jména žalobců žalovaným, když rozpor s principem proporcionality je zde dán *prima facie* a má oporu i v konstantní judikatuře. Tak např. již v publikovaném usnesení Vrchního soudu v Praze sp. zn. 3 Co 16/94 ze dne 7.12.1994 (in Právní rozhledy č. 11/1994, s. 414 či Doležilek, J. : Přehled judikatury ve věcech ochrany osobnosti. ASPI, a.s., Praha 2008, s. 125) bylo konstatováno, že předběžné opatření, jímž by žalovanému bylo uloženo zdržet se v jím vydávaném deníku uveřejňování jakýchkoli komentářů a informací týkajících se osoby žalobce, s výjimkou přetiskování zpráv převzatých od oficiálních tiskových agentur, do rozhodnutí ve věci samé, znamená [neadekvátní] restrikci svobody projevu, která je zaručena Listinou základních práv a svobod vyhlášenou jako součást ústavního pořádku České republiky.

Obiter dictum odvolací soud podotýká, že pokud žalobci argumentovali tím, že ochrany jejich zájmů nelze dosáhnout jiným způsobem než právě předmětným předběžným opatřením, je opak pravdou. V systému komplementární ochrany osobnosti totiž v úvahu ve věci přichází vedle postupu proti provozovateli zdrojové stránky také postup proti provozovatelům internetových vyhledávačů s poukazem na již opakovaně zmiňovaný rozsudek Soudního dvora ve věci Google Spain SL a Google Inc. proti Agencia Española de Protección de Datos (AEPD) a Mario Costeja González. V souladu se zásadou *vigilantibus iura* je plně na žalobcích, aby namísto polemik s možností tohoto postupu daný postup řádně a důsledně využili včetně případné stížnosti k Úřadu pro ochranu osobních údajů, když informace o způsobu takového řešení jsou navíc široké veřejnosti běžně dostupné (viz např. Doporučení Úřadu pro ochranu osobních údajů a Sdružení pro internetový rozvoj k právu být zapomenut v rámci internetových vyhledávačů, které je veřejně dostupné z: https://www.uouu.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=200144&id_dokumenty=12185). Tímto postupem samozřejmě nemůže dojít k odstranění předmětných informací ze zdrojové stránky, nicméně je všeobecně známou skutečností (stvrzenou i ve zmíněném rozsudku Soudního dvora), že právě internetové vyhledávače hrají v šíření údajů rozhodující roli, neboť údaje činí přístupnými těm uživatelům internetu, kteří by jinak webové stránky, na kterých byly údaje zveřejněny, vůbec nenalezli.

Odvolací soud proto po konstatování, že rozhodnutí soudu prvního stupně o zamítnutí návrhu na nařízení předběžného opatření je věcně správné, toto rozhodnutí dle § 219 o.s.ř. v I. výroku potvrdil.

Soud prvního stupně však pochybil, pokud o nákladech řízení ve vztahu k návrhu na nařízení předběžného opatření, učiněnému žalobci v režimu § 102 o.s.ř. v průběhu vedeného řízení o žalobě na ochranu osobnosti, rozhodoval již v usnesení o zamítnutí návrhu na nařízení předběžného opatření. O těchto nákladech je totiž ve smyslu § 145 ve spojení s § 151 odst. 1 o.s.ř. nutno rozhodnout až v rozhodnutí, jímž se končí řízení ve věci samé. Odvolací soud proto II. výrok napadeného rozhodnutí dle § 219a odst. 1 písm. a) o.s.ř. bez dalšího odstranil jeho zrušením a ze stejného důvodu nerozhodoval ani o nákladech odvolacího řízení, o nichž rovněž neopomene rozhodnout soud prvního stupně v rozhodnutí, jímž se řízení končí.

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení **n e n í** dovolání přípustné.

V Brně dne 7. října 2015

Za správnost vyhotovení:
Soňa Melová

JUDr. Kateřina Čuhelová v. r.
předsedkyně senátu